

Askanaavan pumppuvoimalan osayleiskaava ja rantaosayleis- kaavan muutos

Kemijärven kaupunki
Osallistumis- ja arviointisuunnitelma

Päiväys

3.2.2026

Suunnitelmassa kerrotaan alueidenkäyttölain 63 §:n mukaisesti, miten osallistuminen ja vuorovaikutus sekä kaavan vaikutusten arviointi tapahtuvat kaavaprosessissa.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan voidaan tehdä suunnittelun kuluessa tarkistuksia ja täydennyksiä tarpeen mukaan.

Sisältö

1.	Perustiedot	5
1.1	Suunnittelualue	5
2.	Tavoitteet	7
2.1	Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet	7
3.	Lähtökohdat ja alueen nykytilanne	9
3.1	Alueen kuvaus	9
3.2	Suunnittelutilanne	11
3.2.1	Maakuntakaava	11
3.2.2	Yleiskaava	13
3.2.3	Asemakaava	14
3.3	Maankäyttösopimus	14
4.	Osalliset	16
5.	Osallistuminen ja kaavoitusprosessin vaiheet	17
5.1	Aloitusvaihe	17
5.2	Valmisteluvaihe	18
5.3	Ehdotusvaihe	18
5.4	Hyväksyminen	18
5.5	Kaavan voimaantulo	18
6.	Vaikutusten arviointi	19
6.1	Laadittavat selvitykset	19
7.	Yhteystiedot	21

Johdanto

Kemijärven kaupungin Askanselän ja Askanaavan alueella on suunnitteilla pumppuvoimalahanke. Hanketta suunnittelee Pohjolan Voima Oy:n omistama PVO-Vesivoima Oy. Suunnittelualue sijoittuu Kemijärven kaupungin eteläosaan. Naapurikunnista lähimpänä ovat Salla ja Posio.

Alueelle suunnitellaan suurimmillaan noin 500 megawatin (MW) pumppuvoimalaitosta. Pumppuvoimalaitoksen energiavarastona toimisi Askanaavalle padottava vesiallas, jonka pinta-ala olisi suurimmillaan noin 310 hehtaaria. Energiavarastoallas olisi maanalaisen tunnelirakenteen kautta yhteydessä Kemijärven Askanselälle. Varsinaiselle pumppuvoimalaitokselle louhitaan tila Mömmövaaran sisälle.

Hankkeeseen liittyen laaditaan uusi osayleiskaava, tehdään rantaosayleiskaavan muutos ja laaditaan uusi asemakaava. Hankkeelle tehdään myös ympäristövaikutusten arviointimenettely (YVA) erillismenettelynä. YVA-menettelyssä tutkitaan nollavaihtoehdon (toteuttamatta jättäminen) lisäksi kahta toteutusvaihtoehtoa. Lisäksi YVA:ssa tarkastellaan kolmea vaihtoehtoa allasvesitunnelin pään sijoittamiselle ja kahta vaihtoehtoa energiavaraston alueen läpi kulkevien voimajohtojen uudelleenreititykselle. Yleiskaavan vaikutusten arvioinnissa hyödynnetään YVA-menettelyn tuloksia ja laadittuja selvityksiä.

Laadittava osayleiskaava on ohjeena asemakaavan laatimiselle. Samalla tehdään myös Vietteri-Lehtola-Askanperä-Käsmänperä rantaosayleiskaavan muutos. Laadittavalla osayleiskaavalla ratkaistaan suunnittelualueen maankäyttö ja sijoittuminen. Yleiskaavan laadinnassa otetaan huomioon valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet sekä alueidenkäyttölain mukaiset yleiskaavan sisältövaatimukset.

Hankkeen kaavoituksesta vastaa Kemijärven kaupunki. Kaavaa ja YVA-menettelyä laativana konsulttina toimii Sweco Finland Oy. Hankkeen suunnitteluprosessi toteutetaan tiiviissä yhteistyössä lähialueen asukkaiden ja muiden osallisten sekä eri viranomaisten kanssa.

PVO-Vesivoima Oy:n hanketta koskeva kaavoitusaloite on hyväksytty Kemijärven kaupunginhallituksessa 3.11.2025 § 385. Kemijärven kaupunki ja PVO-Vesivoima Oy ovat tehneet kaavoitus sopimuksen, jossa on sovittu kaavoitukseen liittyvästä kustannustenjaosta.

Tässä osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa kerrotaan alueidenkäyttölain mukaisesti, miten osallistuminen ja vuorovaikutus sekä kaavan vaikutusten arviointi tapahtuvat kaavaprosessissa. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa täydennetään tarvittaessa suunnitteluprosessin kuluessa.

1. Perustiedot

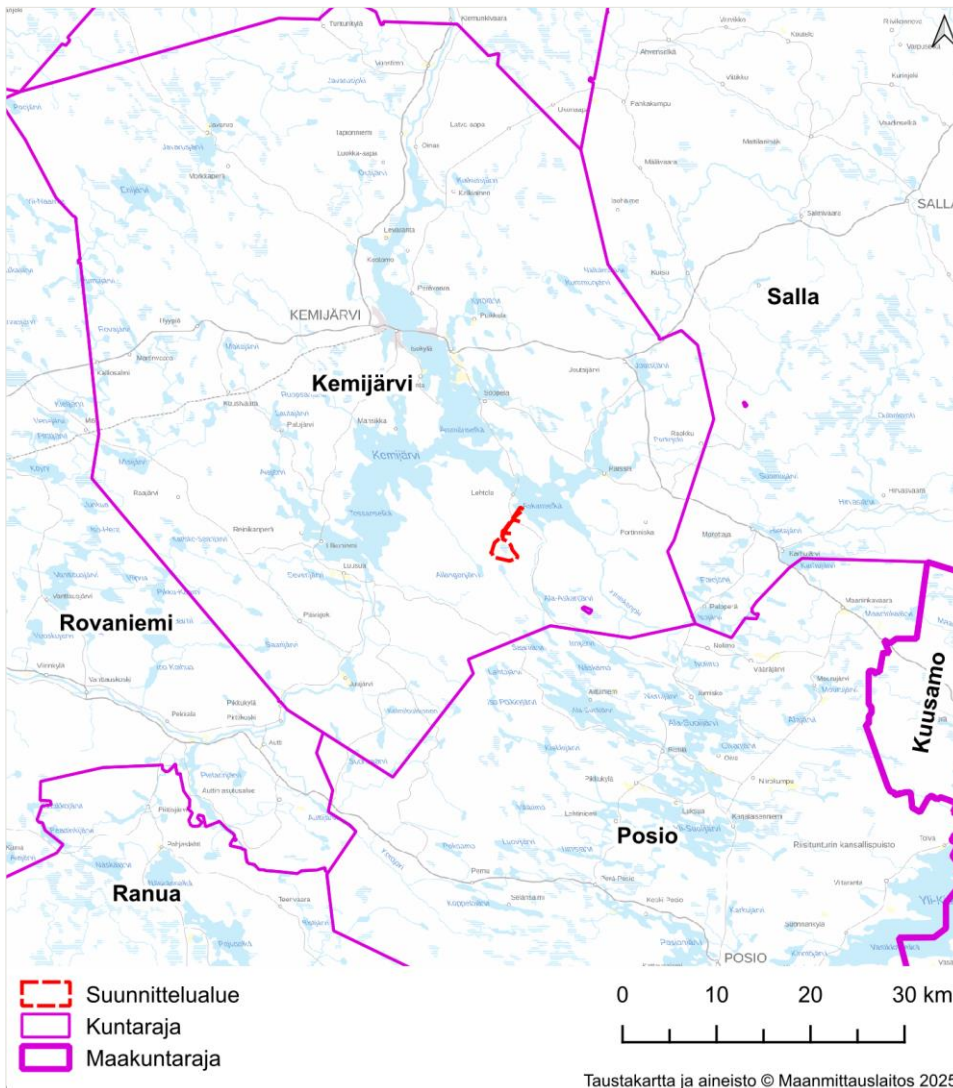
PVO-Vesivoima Oy suunnittelee pumppuvoimalaa Kemijärven kaupungin Askanaavan alueelle. Suunnittelualaue sijoittuu Kemijärven kaupungin eteläosaan. Naapurikunnista lähimpänä ovat Salla ja Posio.

Hankkeeseen liittyen laaditaan oikeusvaikutteinen osayleiskaava ja tehdään rantaosayleiskaavan muutos. Yleiskaavan laatimisen rinnalla laaditaan alueelle myös asemakaava. Osayleiskaava toimii ohjeena laadittaessa asemakaava.

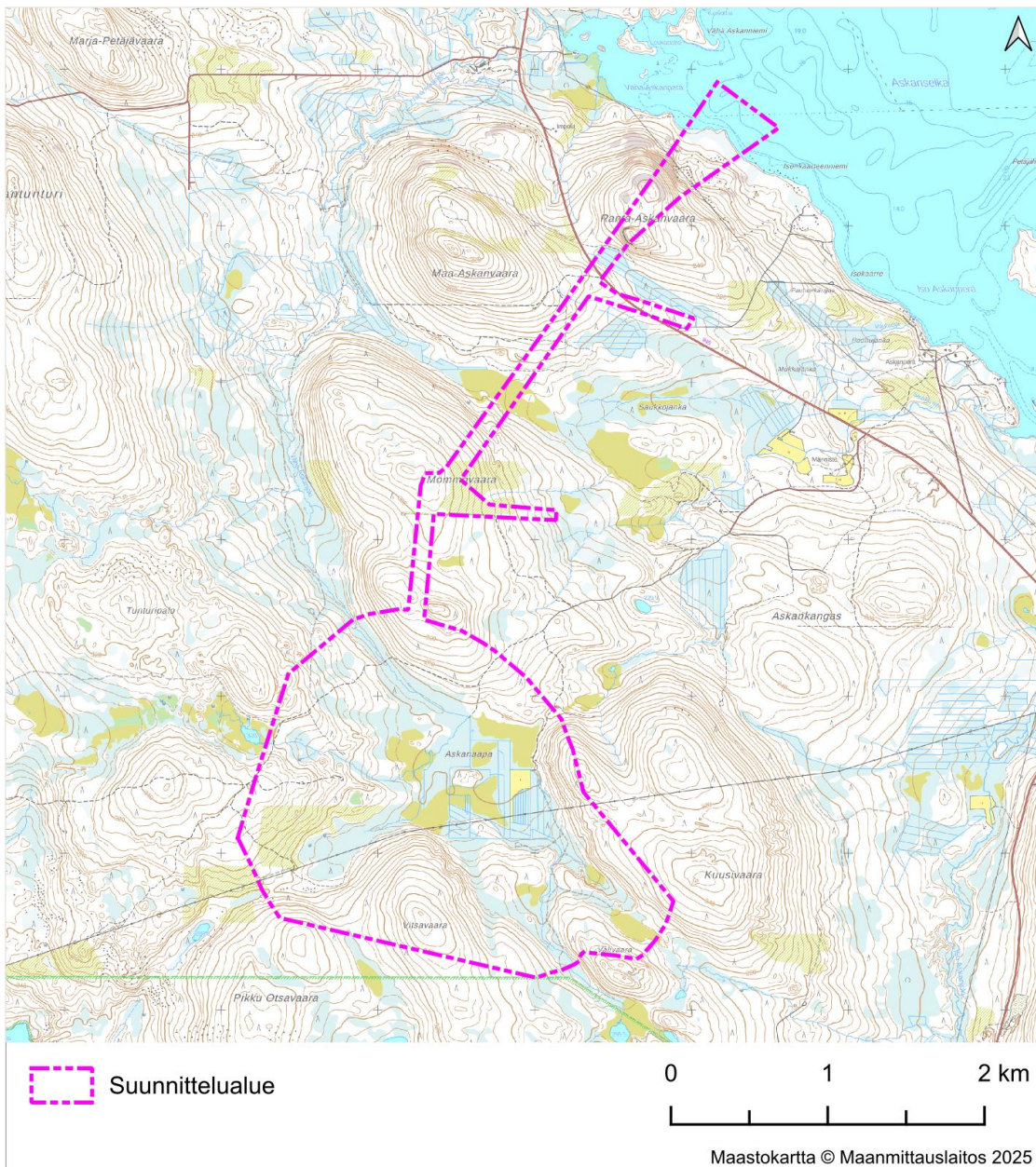
Yleiskaavaprosessin rinnalla toteutetaan ympäristövaikutusten arviointimenettely (YVA). Menettelyssä tutkitaan 0-vaihtoehdon (toteuttamatta jättäminen) lisäksi kahta toteutus vaihtoehtoa.

1.1 Suunnittelualaue

Suunnittelualaue sijaitsee Kemijärven kaupungin eteläosassa Lehtolan kylän eteläpuolella. Alueen läpi kulkee maantie (Peräposiontie). Etäisyyttä Posion kunnanajaan on lyhimmillään noin 8 kilometriä ja Sallan kunnanajaan 16 kilometriä. Suunnittelualaueen pinta-ala on noin 503 hehtaaria. Kemijärven keskusta sijaitsee noin 20 kilometrin etäisyydellä suunnittelualaueen pohjoispuolella. Sallan keskusta sijaitsee noin 50 kilometrin päässä ja Posion keskusta noin 45 kilometrin päässä suunnittelualaueelta.

Kuva 1. Suunnittelualaueen sijainti Kemijärvellä.

Kuva 2. Suunnittelualueen rajausta peruskartalla.

Suunnittelualue on yksityisessä sekä valtion omistuksessa. Hanketoimija on tehnyt maanomistajien kanssa maanvuokrasopimuksia.

Alue on pääosin metsätaloustaloudessa olevaa muokattua ympäristöä. Alueella on luonnontilaisia ja ojitettuja soita. Suunnittelualueen halki kulkee EPV Alueverkko Oy:n 110 kV:n voimajohto Jumisko–Pirttikoski ja Koillis-Lapin Sähkö Oy:n 20 kV:n voimajohto. Suunnittelualueella on yksi lomarakennus. Suunnittelualueen rajausta voi tarkentua suunnittelun edetessä.

2. Tavoitteet

Laadittavan osayleiskaavan ja rantaosayleiskaavan muutoksen tavoitteena on ohjata alueelle laadittavaa asemakaavaa ja mahdollistaa enintään 500 megawatin pumppuvoimalan sijoittuminen suunnittelualueelle. Pumppuvoimala-alue koostuu voimalan lisäksi ylävesialtaasta, padoista, huoltoteistä, maakaapeleista sekä suunnittelualueelle sijoitettavasta sähköasemasta.

Sähkönsiirron osalta hankkeen YVA-menettelyssä tutkitaan kahta vaihtoehtoa, jotka suunnitellaan toteutettavaksi suunnittelualueelta lounaaseen Fingridin Pirttikosken sähköasemalle.

Pumppuvoimalan mahdollistaman osayleiskaavan laadinta tukee Kemijärven elinvoimaohjelman 2021-2025 tavoitteita. Yhtenä ohjelman tavoitteena on edistää uusien yritysten sijoittumista alueelle. Ohjelman toimenpiteitä on etsiä uusia yrityksiä ja investointeja Kemijärvelle.

Kemijärven kaupunki laatii Pumppuvoimaloiden kokonaisselvitystä. Selvityksen tavoite on saada riippumaton ja Kemijärven etua huomioiva kokonaisarvio pumppuvoimaloiden hyödyistä, vaikutuksista ja haitoista.

Kaavan laadinnassa huomioidaan valtakunnalliset ja maakunnalliset tavoitteet. Tavoitteena on osaltaan edistää myös Suomen huoltovarmuutta ja ilmastotavoitteiden toteutumista.

Kaavatyön suunnittelussa huomioidaan alueen ominaispiirteet. Tavoitteena on laatia osayleiskaava ja rantaosayleiskaavan muutos siten, että pumppuvoimalan rakentamisen kielteiset ympäristövaikutukset jäävät mahdollisimman vähäisiksi. Ympäristövaikutusten arvioinnin tuloksia ja selvityksiä hyödynnetään kattavasti kaavan laadinnassa.

Osayleiskaava laaditaan tiiviissä vuorovaikutuksessa osallisten kanssa. Osayleiskaavan hyväksymistä päättää Kemijärven kaupunginvaltuusto.

2.1 Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ovat osa alueidenkäyttölain mukaista alueidenkäytön suunnittelujärjestelmää. Alueidenkäyttölain (AKL 24 §) mukaan tavoitteet on otettava huomioon siten, että edistetään niiden toteuttamista maakunnan suunnittelussa ja muussa alueiden käytön suunnittelussa.

Valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden hyväksymisestä päättää valtioneuvosto. Alueidenkäyttötavoitteet on uudistettu, ja uudistetut tavoitteet tulivat voimaan 1.4.2018.

Keskeiset kaavaan liittyvät valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet:

1. Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen

Edistetään koko maan monikeskuksista, verkottuvaa ja hyviin yhteyksiin perustuvaa aluerakennetta, ja tuetaan eri alueiden elinvoimaa ja vahvuuksien hyödyntämistä. Luodaan edellytykset elinkeino- ja yritystoiminnan kehittämiseksi sekä väestökehityksen edellyttämälle riittävälle ja monipuoliselle asuntotuotannolle.

Luodaan edellytykset vähähiiliselle ja resurssitehokkaalle yhdyskuntakehitykselle, joka tukeutuu ensisijaisesti olemassa olevaan rakenteeseen.

2. Tehokas liikennejärjestelmä

Turvataan kansainvälisesti ja valtakunnallisesti merkittävien liikenne- ja viestintäyhteyksien jatkuvuus ja kehittämismahdollisuudet sekä kansainvälisesti ja valtakunnallisesti merkittävien satamien, lentoasemien ja rajanylityspaikkojen kehittämismahdollisuudet.

3. Terveellinen ja turvallinen elinympäristö

Varaudutaan sään ääri-ilmiöihin ja tulviin sekä ilmastomuutoksen vaikutuksiin.

Ehkäistään melusta, tärinästä ja huonosta ilmanlaadusta aiheutuvia ympäristö- ja terveyshaittoja.

Haitallisia terveysvaikutuksia tai onnettomuusriskejä aiheuttavien toimintojen ja vaikutuksille herkkien toimintojen välille jätetään riittävän suuri etäisyys, tai riskit hallitaan muulla tavoin.

Otetaan huomioon yhteiskunnan kokonaisturvallisuuden tarpeet, erityisesti maanpuolustuksen ja raja-valvonnan tarpeet ja turvataan niille riittävät alueelliset kehittämisedellytykset ja toimintamahdollisuudet.

4. Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat

Huolehditaan valtakunnallisesti arvokkaiden kulttuuriympäristöjen ja luonnonperinnön arvojen turvaamisesta.

Edistetään luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaiden alueiden ja ekologisten yhteyksien säilymistä.

Luodaan edellytykset bio- ja kiertotaloudelle sekä edistetään luonnonvarojen kestävää hyödyntämistä. Huolehditaan maa- ja metsätalouden kannalta merkittävien yhtenäisten viljely- ja metsäalueiden sekä saamelaiskulttuurin ja -elinkeinojen kannalta merkittävien alueiden säilymisestä.

5. Uusiutumiskykyinen energiahuolto

Varaudutaan uusiutuvan energian tuotannon ja sen edellyttämien logististen ratkaisujen tarpeisiin. Tuulivoimalat sijoitetaan ensisijaisesti keskitetysti usean voimalan yksiköihin.

Turvataan valtakunnallisen energiahuollon kannalta merkittävien voimajohtojen ja kaukokuljettamiseen tarvittavien kaasuputkien linjaukset ja niiden toteuttamismahdollisuudet. Voimajohtolinjauksissa hyödynnetään ensisijaisesti olemassa olevia johtokäytäviä.

3. Lähtökohdat ja alueen nykytilanne

3.1 Alueen kuvaus

Suunnittelualue on pääosin metsätalouskäytössä olevaa ihmistoiminnan muokkaamaa aluetta. Alueella on luonnontilaisia ja ojitettuja soita. Suunnittelualueen halki kulkee maantie Peräposiontie, Askankankaantie sekä metsäautoteitä. Alueen halki kulkee EPV Alueverkko Oy:n 110 kV:n voimajohto Jumisko–Pirttikoski ja Koillis-Lapin Sähkö Oy:n 20 kV:n voimajohto.

Suunnittelualueella sijaitsee yksi lomarakennus ja siihen liittymä muu rakennus. Rantaosayleiskaavassa suunnittelualueelle sijoittuu yksi rakentamaton lomarakennuspaikka. Lähimmät vakituksessa käytössä olevat asuinrakennukset sijaitsevat noin yhden kilometrin päässä suunnittelualueelta luoteeseen. Lähin vapaa-ajan asunto sijaitsee Iso Askanperän rannalla noin 500 metriä suunnittelualueesta kaakkoon rantaviivan suuntaisesti mitattuna. Lähimmät asutuskeskittymät sijaitsevat Kemijärven rannalla suunnittelualueen pohjoispuolella. Näistä lähin on Lehtolan kylä. Myös Peräposiontien varrella on asutusta. Kemijärven rannoilla on myös loma-asumista.

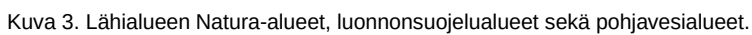
Suunnittelualueen itäpuolella noin 420 metrin päässä on Askankankaan pohjavesialue ja pohjoispuolella noin 1,1 kilometrin päässä Lehtolan pohjavesialue. Molemmat kuuluvat luokkaan 1 (vedenhankintaa varten tärkeä pohjavesialue).

Suunnittelualueella ei sijaitse suojelualueita. Alue osin rajautuu sen eteläpuolella sijaitsevaan Ottavaaran valtion luonnonsuojelualueeseen, joka kuuluu Natura 2000 -verkostoon (FI1300406, SAC) ja vanhojen metsien suojeluohjelmaan. Viiden kilometrin päässä suunnittelualueesta ei sijaitse muita suojelualueita. Alueen lounaispuolella länsi- ja lounaispuolella 2,6–4,5 kilometrin päässä sijaitsee kaksi arvokasta kivikkoa.

Suunnittelualueesta noin kahdeksan kilometriä etelään sijaitsee Mustarinnantunturin Natura 2000 -alue (SAC/SPA), joka kuuluu myös vanhojen metsien suojeluohjelmaan. Noin seitsemän kilometriä suunnittelualueelta luoteeseen sijaitsee harjajensuojeluohjelmaan kuuluva Ailanganniemen-Raudankankaan alue. Hieman alle yhdeksän kilometriä koilliseen sijaitsee Räisälän maakunnallisesti tärkeä lintualue (MAALI). Lähin FINIBA-alue (Suomen tärkeä lintualue) sijaitsee noin 15 kilometrin päässä luoteessa. 10 kilometrin päässä suunnittelualueesta ei ole yksityisiä luonnonsuojelualueita.

Muinaisjäännösrekisterin mukaan alueella ei sijaitse kiinteitä muinaisjäännöksiä. Lähimmät valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt (RKY) ovat noin 19 kilometrin päässä: koillisessa Salpalinja Joutsijärvellä, pohjoisessa Puikkolan taloryhmä ja lounaassa Kemijoen jokivarsiasutus ja kirkkomaisema Juujärvellä.

Suunnittelualueen läheisyydessä ei sijaitse valtakunnallisesti arvokkaita maisema-alueita (VAMA 2021). Lähin valtakunnallisesti arvokas maisema-alue on Juujärven jokivarsikylän kulttuurimaisema noin 17,6 kilometrin päässä suunnittelualueelta lounaaseen.

3.2 Suunnittelutilanne

3.2.1 Maakuntakaava

Alueella on voimassa Rovaniemen ja Itä-Lapin maakuntakaava, joka kuulutettu voimaan 21.9.2022.

Maakuntakaavassa suunnittelualue on osoitettu maa- ja metsätalousvaltaisen alueena (M). Merkinnällä osoitetaan pääasiassa maa- ja metsätalouskäyttöön tarkoitettuja alueita, joita voidaan käyttää pääasiasta käyttötarkoitusta sanottavasti haittaamatta myös muihin tarkoituksiin. Suunnittelualueen läpi on merkitty voimajohto ja voimajohdon yhteystarve sekä seututie (st). Suunnittelualueen pohjoisosa kuuluu matkailun vetovoima-alueeseen (mv). Alueen eteläpuolelle on merkitty luonnonsuojelualue (SL) ja itäpuolelle tärkeä tai vedenhankintaan soveltuva pohjavesialue.

Maakuntakaavassa on annettu yleisiä suunnittelumääräyksiä:

Alueidenkäyttöä ja toimintoja suunniteltaessa tulee edistää yhdyskuntarakenteen eheyttämistä, elinympäristön laadun parantamista sekä joukkoliikenteen ja kevyen liikenteen edellytysten kehittämistä. Suunnittelussa on kiinnitettävä huomiota alueen erityisolosuhteisiin.

Alueidenkäytön suunnittelussa on otettava huomioon maapuolustuksen ja rajavalvonnan tarpeet ja turvattava niille riittävät alueelliset toimintaedellytykset.

Maankäytön suunnittelussa on alueen erityispiirteisiin tukeutuen otettava huomioon arvokkaat luonnonympäristöt, arvokkaat maisema-alueet, rakennetut kulttuuriympäristöt ja arkeologinen kulttuuriperintö sekä kiinnitettävä erityistä huomiota rakennetun ympäristön laatuun. Suunnittelussa on huolehdittava valtakunnallisesti arvokkaiden kulttuuriympäristöjen ja luonnonperinnön arvojen turvaamisesta sekä edistettävä luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaiden alueiden ja ekologisten yhteyksien säilymistä.

Maisemallisesti herkillä alueilla, kuten jokien ja järvien rannoilla ja arvokkaimmilla vaara-alueilla sekä pääteiden, matkailupalvelualueiden, retkeilyreittien ja taajamien läheisissä metsissä metsänkäsittelytoimenpiteet on suunniteltava huolellisesti ottaen huomioon maiseman ominaispiirteet ja pyrittävä välttämään suuria muutoksia.

Rakennuksia tai muita huomattavia rakenteita ei tule suunnitella sijoitettavaksi maisemallisesti aroille paikoille, kuten kapeisiin niemen kärkiin ja kannaksille sekä rantamaisemaa hallitsevien kumpareiden huipulle.

Maankäytön suunnittelussa on huolehdittava maa- ja metsätalouden kannalta merkittävien yhtenäisten pelto- ja metsäalueiden alueiden säilymisestä.

Poronhoitoalueella on turvattava poronhoidon ja muiden luontaiselinkeinojen alueidenkäytölliset toiminta- ja kehittämisedellytykset. Poronhoitoon olennaisesti vaikuttavaa alueiden käyttöä suunniteltaessa on otettava huomioon poronhoidolle tärkeät alueet. Valtion maiden osalta on neuvoteltava asianomaisen paliskunnan edustajien kanssa.

Maankäytön suunnittelussa on varauduttava sään ääri-ilmiöihin ja tulviin sekä ilmastonmuutoksen vaikutuksiin. Tulva-, sortuma- ja vyörymävaara-alueet on osoitettava yleis- ja asemakaavoissa joko alueina tai rakentamisrajoituksina. Rakennuspaikkoja ei saa suunnitella sijoitettavaksi alueille, joilla on tulvan, sortuman tai vyörymän vaaraa. Tästä voidaan poiketa vain, jos tarve- ja vaikutusselvityksiin perustuen osoitetaan, että tulvariski pystytään hallitsemaan ja että rakentaminen on kestävä kehityksen mukaista. Maankäytön suunnittelussa tulee ottaa huomioon tulvariskialueet ja tulvien hallintasuunnitelmat.

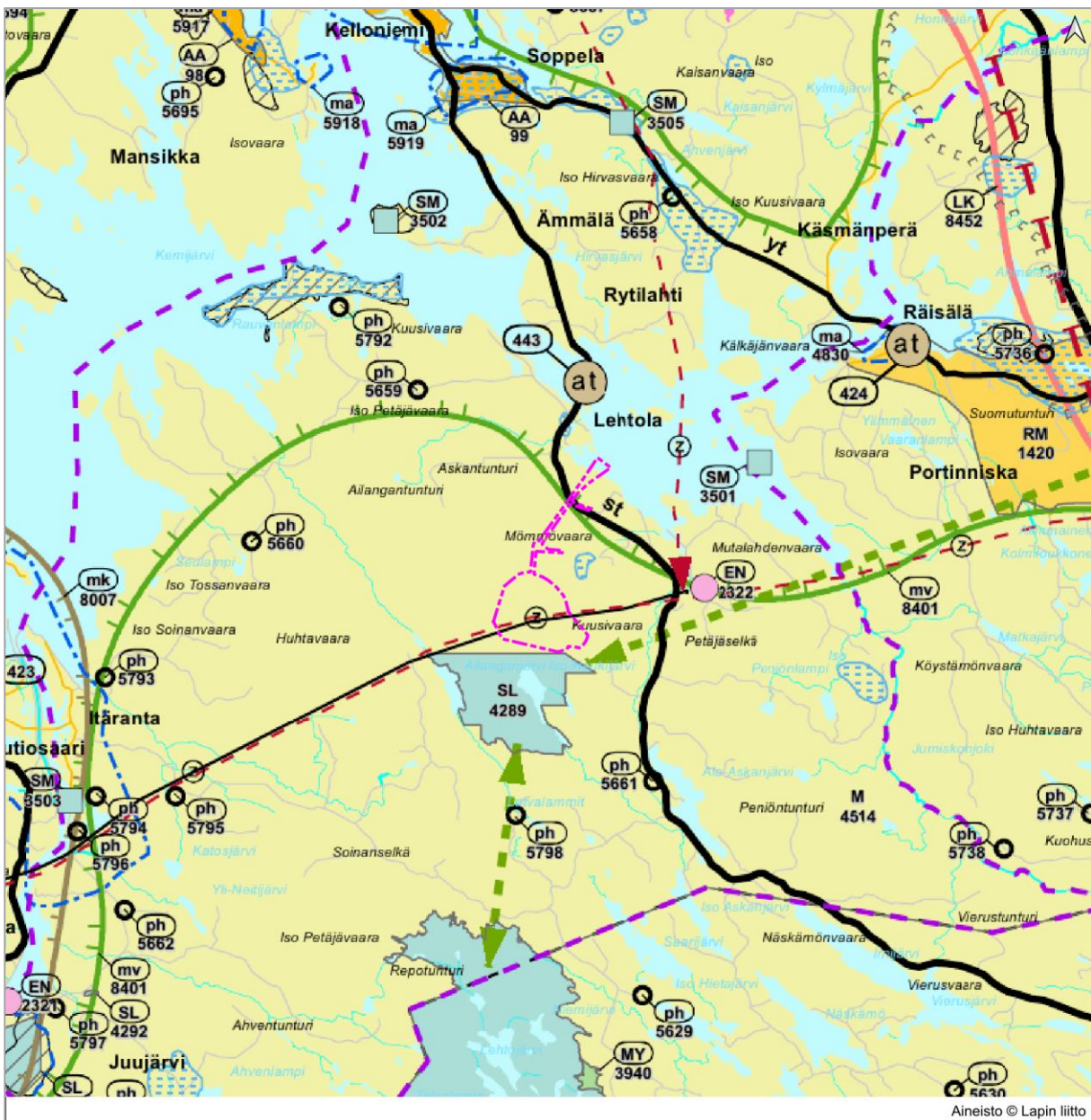
Suunnittelussa on pyrittävä ehkäisemään melusta, tärinästä ja huonosta ilmanlaadusta aiheutuvia ympäristö- ja terveyshaittoja.

Alueiden käyttöä suunniteltaessa tulee varmistaa kulttuuriperintötiedon ajantasaisuus (kulttuuriympäristön ja/tai maiseman kannalta tärkeät alueet tai kohteet, kiinteät muinaisjäännökset tai muut

arkeologiset kulttuuriperintökohteet), ja oltava yhteydessä alueelliseen vastuumuseoon sekä varauduttava tarpeellisiin selvityksiin. Ilman muinaismuistolain nojalla annettua lupaa on kiinteän muinaisjäännöksen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen, vahingoittaminen, poistaminen ja muu siihen kajoaminen kielletty. Määräys koskee myös vedenalaisia muinaisjäännöksiä.

Suunniteltaessa suojelualueen, suojeluohjelmaan kuuluvan alueen tai sen läheisyydessä olevan alueen käyttöä on neuvoteltava luonnonsuojelusta ja alueen hallinnasta vastaavien viranomaisten kanssa. Natura 2000 -verkostoon sisällytettyihin alueisiin kohdistuvien toimintojen vaikutukset on tarvittaessa arvioitava LSL 65 §:n mukaisesti.

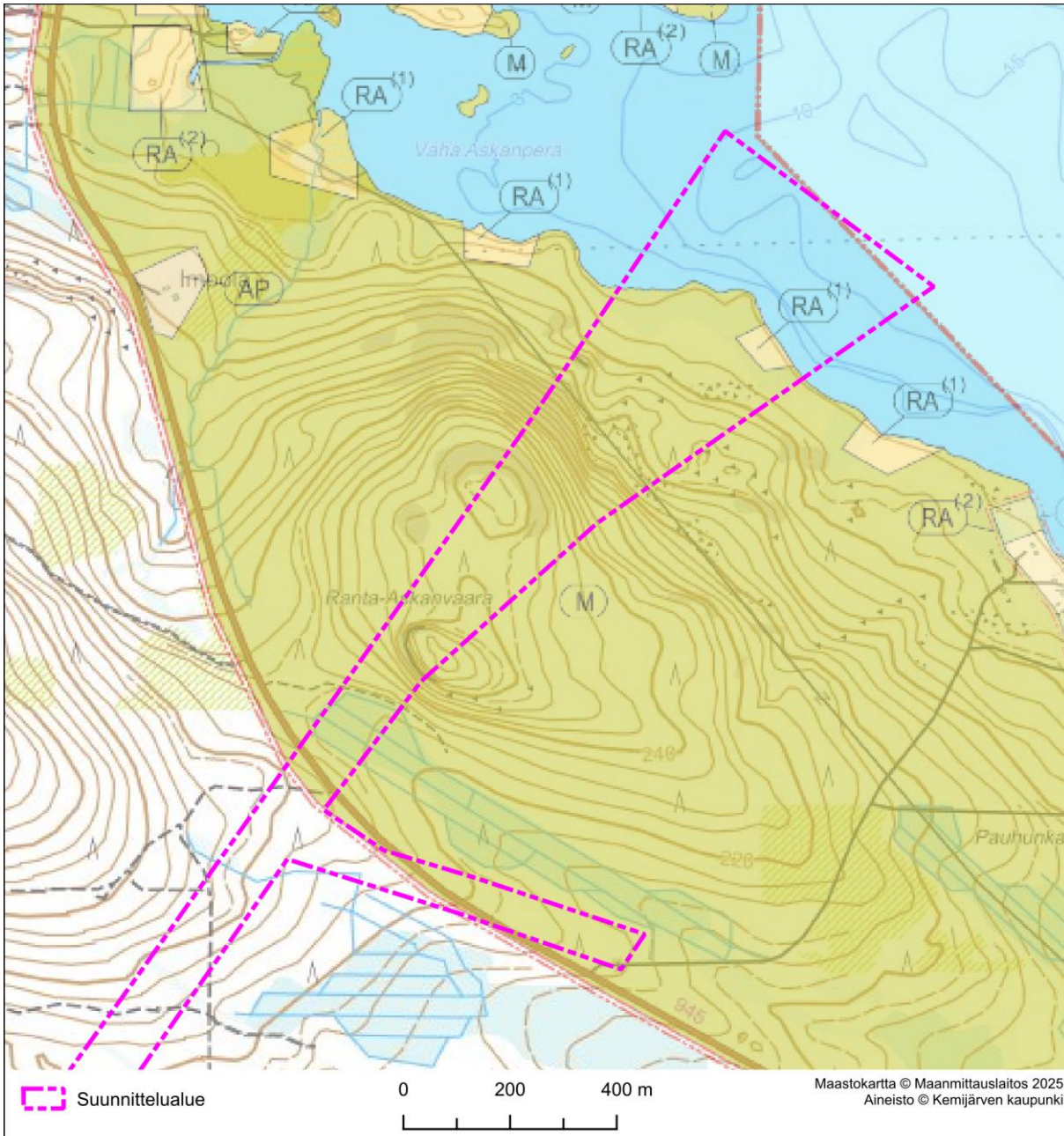
Maankäyttö- ja rakennuslain 33 §:n mukainen ehdollinen rakentamisrajoitus on voimassa - - liikenteen tai teknisen huollon verkostoja tai alueita varten osoitetuilla alueilla (- - st, - - voimajohto).

Kuva 4. Ote voimassa olevasta Rovaniemen ja Itä-Lapin maakuntakaavasta. Violetilla on esitetty suunnittelualueen raja.

3.2.2 Yleiskaava

Suunnittelualueen pohjoisosa kuuluu Vietteri-Lehtola-Askanperä-Käsmänperän rantaosayleiskaavaan (YK 11). Kaavassa suunnittelualue on pääosassa maa- ja metsätalousvaltaista aluetta (M). Lisäksi alueella on Kemijärven rannassa yksi rakentamaton loma-asunnon rakennuspaikka (RA).

Kuva 5. Ote Vietteri-Lehtola-Askanperä-Käsmänperän rantaosayleiskaavasta ja kaava-alueen rajaus.

Suunnittelualue rajautuu koillisessa Tölliniemen-Ritaniemen-Jumiskoperän-Askankanava rantaosayleiskaavaan (YK 13). Luoteessa noin viiden kilometrin päässä on voimassa Kallioranta-Ailanganlahti-Tossanlahti-rantaosayleiskaava (YK 19), jonka laajennus on vireillä (OAS kuulutettu 9.4.2025) ja kaavaluonnos on ollut nähtävillä 3.12.2025-22.1.2026. Suunnittelualueen länsipuolella noin 3,5 kilometrin päässä on vireillä Ailangantunturin pumppuvoimalahanke, johon edellä mainittu rantaosayleiskaavan laajennus liittyy. Suunnittelualueen itäpuolella noin 4,3 kilometrin päässä on käynnissä Räisälän

Vaaranlampien pumppuvoimalahanke ja osayleiskaavoitus (kaavoitusaloite hyväksytty 11.9.2024, OAS nähtävillä 25.6.2025-25.7.2025 sekä kaavaluonnos nähtävillä 3.12.2025-22.1.2026) sekä lounaassa noin 13,5 kilometrin päässä Kapustan pumppuvoimalahankkeen osayleiskaavoitus (OAS 24.5.2024, kaavaluonnos nähtävillä 19.11.-19.12.2025). Lisäksi Kemijärvellä on vireillä Rokamo-Nälkämävaaran tuulivoimaosayleiskaava noin 26 kilometrin päässä suunnittelualueesta pohjoiseen.

3.2.3 Asemakaava

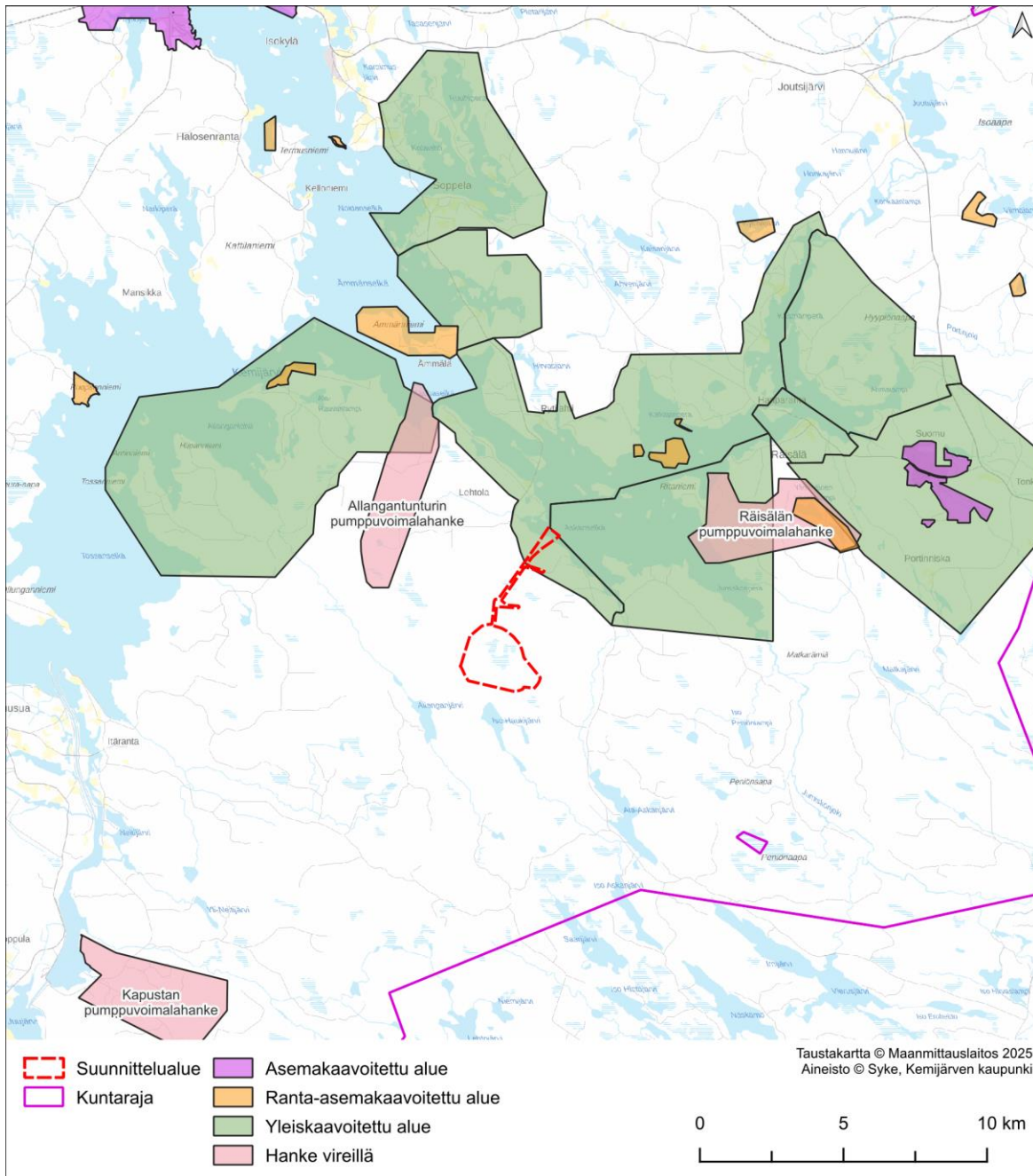
Suunnittelualueella ei ole voimassa olevaa asemakaavaa tai ranta-asemakaavaa. Askanaavan pumppuvoimalan asemakaavan laatiminen on vireillä. Samoin Ailangantunturin asemakaavan laadinta on käynnistynyt ja osallistumis- ja arviointisuunnitelma on ollut nähtävillä 9.4.-9.5.2025.

Lähin asemakaavoitettu alue on Suomun alue noin 12 kilometrin päässä suunnittelualueesta itään. Kemijärven keskustan asemakaavoitettu alueeseen on noin 20 kilometriä.

Lähin ranta-asemakaava (Kokkovaaran-Kälkäjänvaaran rantakaava) sijaitsee noin 3,8 kilometriä suunnittelualueesta koilliseen.

3.3 Maankäyttösopimus

Suunnittelualueella on Suomen valtion ja yksityisten tahojen omistamia maa-alueita. Ennen osayleiskaavan rinnalla laadittavan asemakaavan hyväksymistä laaditaan asemakaavan toteuttamista koskeva maankäyttösopimus (AKL § 91 b).

Kuva 6. Suunnittelualueen sijainti suhteessa Kemijärven voimassa ja vireillä oleviin yleis-, asema- ja ranta-asemakaavoihin sekä vireillä oleviin hankkeisiin.

4. Osalliset

Alueidenkäyttölain 62 § mukaan kaavoitukseen osallisia ovat alueen maanomistajat ja ne, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa. Lisäksi osallisia ovat viranomaiset ja yhteisöt, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään. Osallisilla on mahdollisuus osallistua kaavan valmisteluun, arvioida kaavan vaikutuksia ja lausua, kirjallisesti tai suullisesti, mielipiteensä asiasta.

Osayleiskaavan osallisia ovat ainakin seuraavat tahot:

▪ Alueen ja lähialueen maanomistajat
▪ Ne, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa – Kaavan vaikutusalueen asukkaat ja loma-asukkaat sekä vuokralaiset – Yritykset ja niiden työntekijät – Laitokset ja niiden käyttäjät – Elinkeinojen harjoittajat
▪ Viranomaiset ja hankkeessa niihin verrattavat yritykset ja keskeiset yhteisöt: – Kemijärven kaupungin eri hallintokunnat – Naapurikunnat (Salla, Posio, Rovaniemi) – Lupa- ja valvontavirasto – Lapin Elinvoimakeskus – Lapin liitto – Lapin maakuntamuseo – Lapin aluehallintovirasto – Puolustusvoimien pääesikunta – Puolustusvoimien logistiikkalaitos, 3. logistiikkarykmentti – Lapin pelastuslaitos – Fingrid Oyj – Fintraffic Lennonvarmistus Oy – Väylävirasto – Liikenne- ja viestintävirasto Traficom – Metsähallitus – Suomen Metsäkeskus – Metsänhoitoyhdistykset – MTK – Luonnonvarakeskus Luke – Ilmatieteen laitos – Suomen Erillisverkot Oy – Paliskuntain yhdistys – Hirvasniemen paliskunta – Lapin lintutieteellinen yhdistys ry – Suomen luonnonsuojeluliiton Lapin piiri ry – Yrittäjäyhdistykset – Riistanhoitoyhdistykset – Kylä- ja kotiseutuyhdistykset – Metsänhoitoyhdistykset – Tiekunnat – Teleliikenneyhtiöt

Osallisten listaa täydennetään tarvittaessa kaavaprosessin aikana.

5. Osallistuminen ja kaavoitusprosessin vaiheet

Osallistumisen ja vuorovaikutuksen järjestämisestä on säädetty alueidenkäyttölain luvussa 8.

Tämä osallistumis- ja arviointisuunnitelma on nähtävillä 11.3.2026–12.4.2026 alla ilmoitetuissa paikoissa ja sen jälkeen internetissä Kemijärven kaupungin verkkosivuilla. Kaavan ensimmäinen esittelytilaisuus järjestetään 17.3.2026 klo 16.30 alkaen Kemijärven kulttuurikeskuksella osoitteessa Hietanienkatu 5, 98100 Kemijärvi.

Palaute kuulemisten yhteydessä:

Palautteen voi lähettää joko sähköisesti osoitteeseen kirjaamo@kemijarvi.fi tai postitse postiosoitteeseen Kemijärven kaupungin kirjaamo, PL 5 (Hallituskatu 4), 98101 KEMIJÄRVI.

Kuulutukset julkaistaan:

- Koti-Lappi -lehdessä
- Lapin kansa -lehdessä
- Kemijärven kaupungin internet-sivuilla www.kemijarvi.fi

Nähtäville asettamisten yhteydessä kaavan aineistoihin voi tutustua:

- Kemijärven kaupungin verkkosivuilla osoitteessa <https://kemijarvi.fi/asuminen-ja-ymparisto/kaupunkisuunnittelu/kaavoitus/>
- Kemijärven kaupungin palvelupiste Sortteerissa (Vapaudenkatu 8, I-kerros, 98100 Kemijärvi)
- YVA-menettelyn aineistot: <https://www.ymparisto.fi/fi/osallistu-ja-vaikuta/ymparistovaikutusten-arviointi/askanaavan-pumppuvoimalaitos-ja-400-kvn-voimajohto-pirttikoskelle-hanke-kemijarvi-rovaniemi-puhti#contact-information>

Seuraavassa on käyty läpi alustava aikataulu ja työvaiheet sekä osallisten vaikuttamismahdollisuudet prosessin eri vaiheissa. Suunnittelun aikataulu tarkentuu prosessin edetessä.

5.1 Aloitusvaihe

2/2026–4/2026

- Tekninen lautakunta päättää osayleiskaavan ja osayleiskaava muutoksen vireille kuuluttamisesta ja osallistumis- ja arviointisuunnitelman nähtäville asettamisesta 26.2.2026.
- Osallistumis- ja arviointisuunnitelma asetetaan julkisesti nähtäville (AKL 63 §) alkuvuodesta 2026. Kaavan vireilletulosta sekä osallistumis- ja arviointisuunnitelman nähtäville asettamisesta tiedotetaan Lapin kansa ja Koti-Lappi -lehdessä ja kaupungin internet-sivuilla sekä kirjoitettuna kaava-alueen ja naapurikiinteistöjen maanomistajia. **Osalliset voivat esittää mielipiteitä osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta.**
- Järjestetään tiedotus- ja keskustelutilaisuus osallistumis- ja arviointisuunnitelman nähtävilläolon aikana.
- Järjestetään osayleiskaavan 1. viranomaisneuvottelu keskeisten viranomaisten kanssa (AKL 66 §).

5.2 Valmisteluvaihe

5/2026–11/2026

- Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta saatuun palautteeseen laaditaan perustellut vastineet. Saatu palaute huomioidaan kaavan valmistelussa.
- Valmistellaan kaavaluonnos ja muu valmisteluaineisto. Valmistelussa hyödynnetään YVA-menettelyn aikana laadittuja selvityksiä ja ympäristövaikutusten arviointia.
- Kaavaluonnos ja muu valmisteluaineisto käsitellään Teknisessä lautakunnassa. Aineisto asetetaan julkisesti nähtäville vähintään 30 vuorokauden ajaksi. Nähtäville asettamisesta tiedotetaan Lapin Kansa ja Koti-Lappi -lehdessä ja kaupungin internet-sivuilla sekä kirjeitse kaava-alueen ja naapurikiinteistöjen maanomistajille. Aineistosta pyydetään tarvittavat lausunnot. **Osalliset voivat esittää kaavan valmisteluaineistosta mielipiteitä.**
- Pyritään järjestämään yhteinen tiedotus- ja keskustelutilaisuus YVA-menettelyn kanssa. Tilaisuudessa esitellään kaavan valmisteluaineistoa ja YVA-selostusta.

5.3 Ehdotusvaihe

12/2026–7/2027

- Yhteysviranomainen antaa perustellun päätelmän YVA-selostuksesta.
- Valmisteluvaiheessa saatuun palautteeseen laaditaan perustellut vastineet. Saatu palaute huomioidaan kaavaehdotuksen valmistelussa. Kaavaehdotus, saatu palaute ja vastineet käsitellään Teknisessä lautakunnassa.
- Kaavaehdotus asetetaan nähtäville vähintään 30 vuorokauden ajaksi. Nähtäville asettamisesta päättää Tekninen lautakunta. Nähtäville asettamisesta tiedotetaan Lapin kansa ja Koti-Lappi -lehdessä ja kaupungin internet-sivuilla sekä kirjeitse kaava-alueen ja naapurikiinteistöjen maanomistajille. **Osalliset voivat esittää kaavaehdotuksesta muistutuksia.** Kaavaehdotuksesta pyydetään tarvittavat lausunnot.
- Järjestetään tarvittaessa tiedotus- ja keskustelutilaisuus nähtävilläolon aikana.
- Järjestetään tarvittaessa 2. viranomaisneuvottelu tai työneuvotteluita viranomaisten kanssa.

5.4 Hyväksyminen

8–10/2027

- Ehdotusvaiheessa saatuun palautteeseen laaditaan perustellut vastineet.
- Mikäli merkittäviä muutostarpeita ei ilmene, kaava etenee hyväksymiskäsittelyyn.
- Kaupunginvaltuusto päättää kaavaehdotuksen hyväksymisestä Teknisen lautakunnan esityksestä.
- Osayleiskaavan hyväksymispäätöksestä tiedotetaan (AKL 67 § ja MRA 94 §).
- Kaavan hyväksymispäätöksestä on 30 vuorokauden ajan mahdollista tehdä valitus hallinto-oikeuteen.

5.5 Kaavan voimaantulo

- Kaava kuulutetaan voimaan (MRA 93 §), kun kaupunginvaltuuston hyväksymispäätös on lainvoimainen. Kuulutus julkaistaan Lapin kansa ja Koti-Lappi -lehdessä sekä kaupungin internet-sivuilla.

6. Vaikutusten arviointi

Osayleiskaavan vaikutuksia arvioidaan alueidenkäyttölain sekä maankäyttö- ja rakennusasetuksen mukaisesti.

Alueidenkäyttölain (9 §) mukaan kaavan tulee perustua kaavan merkittävät vaikutukset arvioivaan suunnitteluun ja sen edellyttämiin tutkimuksiin ja selvityksiin. Kaavan vaikutuksia selvittäessä otetaan huomioon kaavan tehtävä ja tarkoitus.

Kaavaa laadittaessa selvitetään tarpeellisessa määrin suunnitelman ja tarkasteltavien vaihtoehtojen toteuttamisen ympäristövaikutukset, mukaan lukien yhdyskuntataloudelliset, sosiaaliset, kulttuuriset ja muut vaikutukset. Selvitykset tehdään koko siltä alueelta, jolla kaavalla voidaan arvioida olevan olennaisia vaikutuksia.

Maankäyttö- ja rakennusasetuksen (1 §) mukaan maankäyttö- ja rakennuslaissa tarkoitettuja kaavan vaikutuksia selvittäessä otetaan huomioon aikaisemmin tehdyt selvitykset sekä muut selvitysten tarpeellisuuteen vaikuttavat seikat. Selvitysten on annettava riittävät tiedot, jotta voidaan arvioida suunnitelman toteuttamisen merkittävät välittömät ja välilliset vaikutukset:

- 1) ihmisten elinoloihin ja elinympäristöön;
- 2) maa- ja kallioperään, veteen, ilmaan ja ilmastoon;
- 3) kasvi- ja eläinlajeihin, luonnon monimuotoisuuteen ja luonnonvaroihin;
- 4) alue- ja yhdyskuntarakenteeseen, yhdyskunta- ja energiatalouteen sekä liikenteeseen;
- 5) kaupunkikuvaan, maisemaan, kulttuuriperintöön ja rakennettuun ympäristöön;
- 6) elinkeinoelämän toimivan kilpailun kehittymiseen.

6.1 Laadittavat selvitykset

Hankkeen yleiskaavoituksen rinnalla toteutetaan ympäristövaikutusten arviointimenettely (YVA). Yleiskaavan vaikutusten arviointi perustuu pääosin YVA-menettelyn tuloksiin ja YVA:n laadittaviin selvityksiin. Laadittavien selvitysten sisältö on kuvattu tarkemmin hankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelmassa. Kaavaa varten tehdään tarvittaessa lisäselvityksiä.

Hankkeelle tehdään seuraavat selvitykset (listaus täydentyy hankkeen edetessä):

Luontoselvitykset

- Pesimälinnustoselvitys, pumppuvoimalaitosalue (8 maastopäivää)
- Maakotkaselvitys (kirjallisuuskatsaus)
- Kasvillisuus ja luontotyyppiselvitys, pumppuvoimalaitosalue (6 maastopäivää)
- Viitasammakkoselvitys (3 maastopäivää)
- Saukkoselvitys (4 maastopäivää)
- Lumijälkilaskenta (2 maastopäivää)
- Metsäkanalintuselvitys (3 maastopäivää)
- Suurpedot ja riistaeläimet (kirjallisuuskatsaus)
- Sähkökoekalastus Vähä Askanjoessa
- Reliktinieriäselvitys Vähä Askanjoessa
- Kemijärven kalastoselvitys
- Kemijärven biologiset sukellustutkimukset
- Pienvedet ja vesistöt (kirjallisuuskatsaus)
- Pienvedet (maastoselvitys)
- Kirjojokikorentoselvitys (maastoselvitys)
- Jokihelmisimpukkaselvitys Vähä Askanjoesta
- Natura-arviointi

Vesistöselvitykset

- Vähä Askanjoen jatkuvatoiminen näytteenotto
- Veden purun aiheuttama ravinteiden leviämisen mallinnus
- Rakentamisen aikaisen vedenalaisen melun mallinnus
- Hydrodynaaminen mallinnus

Maisema- ja kulttuuriympäristöselvitykset

- Maisemavaikutusten arviointi pumppuvoimalaitosalueen ja siirrettävän voimajohdon osalta
- Arkeologinen selvitys pumppuvoimalaitosalueelle ja siirrettävän voimajohdon alueella

Sosiaalisten vaikutusten arviointi

- Asukaskysely
- Paikallishaastattelut aluetaloudellisten vaikutuksen selvittämiseksi
- Porotalousselvitys hankealueella ja voimajohtolinjalla
- Kalatalousselvitys

Maaperä-, kallioperä-, sedimentti- ja pohjavesiselvitykset

- Allasalueen ja patojen maaperätutkimukset + pohjavesiputkien asennus
- Allasalueen ja patojen maaperätutkimusten laboratoriokokeet
- Geofysikaaliset tutkimukset
- Numeraalinen malli pohjavesistä
- Tunnelin kalliotutkimukset
- Patojen kalliotutkimukset
- Kemijärven sedimenttitutkimukset
- Pohjaveden korkeusolosuhteiden mittaukset
- Kanaalin maa- ja kallioperätutkimukset

Selvitystarpeet voivat tarkentua suunnittelun edetessä.

7. Yhteystiedot

Lisätiedot:

Kaavoituksesta vastaavat:

Kemijärven kaupunki
Maankäyttöpäällikkö Martti Valkola
martti.valkola@kemijarvi.fi
p. +358 40 544 8015

Kaavaa laativa konsultti

Sweco Finland Oy
Projektipäällikkö Kimmo Kymäläinen, YKS-738
kimmo.kymalainen@sweco.fi
p. +358 40 154 6034

Sweco Finland Oy
Suunnittelija Juha Pasma, YKS-770
juha.pasma@sweco.fi
p. +358 40 587 4287

YVA-menettelyn konsultti:

Sweco Finland Oy
Projektipäällikkö Sanna Jaatinen
sanna.jaatinen@sweco.fi
p. +358 40 6260509

Hankkeesta vastaava:

Pohjolan Voima Oyj
Markus Pyykönen
p. +358 40 840 2428
markus.pyykonen@pvo.fi

